

Driftsplan Østsjælland 2014 – høringsnotat

Naturstyrelsen har med den nye driftsplan for enheden Østsjælland ønsket at skabe de bedst mulige naturområder, i en balance mellem de mange forskelligrettede interesser og hensyn.

Driftsplanen for Naturstyrelsen Østsjælland har været i offentlig høring i perioden fra den 1.8 2014 til den 6. oktober 2014. Der er indkommet indlæg fra 18 forskellige parter.

Det drejer sig om følgende høringsvar:

1. Ministeriet for Børn, Ligestilling og Sociale forhold
2. DN Albertslund
3. KFUM spejderne i Hellerup
4. Kulturstyrelsen
5. Jægerforbundet Kreds 7
6. Solrød Kommune
7. Dansk Ride Forbund Storkøbenhavn
8. Caretaker
9. Dansk Land- og Strandjagt
10. Anna Bodil Hald
11. Dansk Ride forbund distrikt 1.
12. DOF Nordsjælland
13. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
14. Dansk Kano og Kajak Forbund (DKF)
15. Friluftsrådet
16. DN Fredensborg
17. Roskilde Kommune
18. Nils Juhl Madsen

Der er en række spørgsmål som berører samme emner, og de er besvaret samlet herunder, idet der blot henvises til dette svar. De resterende høringsvar behandles individuelt i den rækkefølge svarende er indkommet.

Det drejer sig om følgende 4 gennemgående spørgsmål. 1) Der spørges til placeringen af urørt skov og muligheden for udlæggelse af mere. 2) Muligheden for et forbedret layout og kortmateriale 3) Der er usikkerhed om indholdet af de udlagte friluftszoner 4) Specifikke forslag til ændringer af friluftszoner, det værende sig både flere og færre af de respektive typer af zoner.

- 1) Angående udlægning/ændring af arealer til urørt skov så forventes emnet behandlet i forbindelse med arbejdet med nyt Nationalt

Skovprogram. Det vil under dette arbejde blive besluttet, om udlægningen af urørt skov skal indarbejdes i driftsplanen som et tillæg til driftsplanen, dvs. før den forventede revision om seks år.

- 2) Naturstyrelsen vil sørge for at kortmaterialet forbedres i de kommende planer, så de er nemmere at forstå. Hvis der er ønske om forbedret kort til denne plan, kan dette rekvireres hos Naturstyrelsen. (afp@nst.dk).
- 3) Flere har i høringssvar indlagt egne fortolkninger af friluftszoneringens virkninger eller foreslået at reglerne administreres mere eller mindre restriktivt. Der henvises her til Naturstyrelsens retningslinjer for friluftszonering (<http://naturstyrelsen.dk/media/nst/attachments/80104/friluftszonering150314.pdf>). Bemærkningerne giver ikke anledning til ændringer af retningslinjer for friluftszonering.
- 4) Første udkast til zonering blev efter drøftelse i brugerrådet vurderet og tilrettet. De mange velargumenterede forslag til ændring af de enkelte zoner, der er kommet i forbindelse med denne høring, omhandler mange af de samme emner og problemstillinger. Der er i høringsperioden ikke fremført nye argumenter eller ny viden til underbyggelse af ændringsforslag til zoneringen. Naturstyrelsen har derfor valgt at holde fast i den udsendte friluftszonering, som et udtryk for kompromiset mellem de mange interesser på Naturstyrelsens arealer.

1. Ministeriet for Børn, Ligestilling og Sociale forhold

- a) Ministeriet opfordrer til, at der skal tænkes handicap tilgængelighed ind i driftsplanlægningen for at øge tilgængeligheden til naturen for folk med handicap.

NST svar: Naturstyrelsen er bekendt med handicap forordningen og tænker tilgængelighed til naturen ind i planlægningen, især ved anlæggelse af nye faciliteter.

2. DN Albertslund

- a) Påpeger at fredningen af Hvissingestenen mangler under Vestskovens områdeplan.

NST svar: Enig, fredningsteksten til Hvissingestenen kommer til at fremgå af områdeplanen for Vestskoven.

- b) Kan ikke finde Dyssekilden i planen.

NST svar: Denne del ligger under fredningen af St. Vejleådal

- c) Der er svært at læse kortene i planen.

NST svar: Se indledning.

d) Forslag til ændring af stillezonerne i Vestskoven.

NST svar: Se indledning.

e) Forslag om at erhverve yderligere arealer i Porsemosen.

NST svar: Driftsplanen omhandler som udgangspunkt de arealer der er ejet af Naturstyrelsen. Dog er vi beviste om at der af hensyn til en samlet naturindsats oftest er nemmest at have arealer samlet.

3. KFUM spejderne i Hellerup

Var nervøse for om de nye vådområder på Kulhusmarken vil påvirke deres klubhus.

NST svar: Omfanget af ændringerne vil ikke få konsekvenser for nærområdet, hvor klubhuset ligger.

4. Kulturstyrelsen

Påpeger at der iflg. museumsloven § 29 e skal søges dispensation ved den kommende reovering af stendigerne på enheden.

NST svar: Naturstyrelsen vil, som det er påpeget fra Kulturstyrelsen, søge de nødvendige dispensationer inden arbejdet påbegyndes.

5. Jægerforbundet Kreds 7

a) Ønske om store uforstyrrede områder til dyrelivet i ynglesæsonen.

NST svar: Adgangen til naturen er styret af naturbeskyttelsesloven og dermed ikke noget der er styrret af denne driftsplan.

b) Ønske om bekæmpelse af invasive arter og et tilbud om hjælp med denne problemstilling.

NST svar: Naturstyrelsen har igennem årtier haft et godt samarbejde med lokale jægere og jagtforeninger omkring bekæmpelsen af invasive arter. Vi er glade for tilkendegivelsen om at forsætte/udvide dette gode arbejde.

c) Anerkendelse af de senere års arbejde med at bevarer gamle træer og udlægning af forstyrrelsesfri områder.

NST svar: Vi er meget glade for, at det bliver anerkendt, at der gøres en stor indsats for at skabe god natur på Naturstyrelsens arealer.

6. Solrød Kommune

Ønske om kort af bedre kvalitet i forbindelse med høringen.

NST svar: Se indledningen.

7. Dansk Ride Forbund Storkøbenhavn

- a) Oplæg til en større del af frivilligt arbejde fra rytteres side.

NST svar: Tak for det gode tilbud. Vi har siden 2010 haft samarbejdsaftaler med ryttere i Hareskovene, Ganløse Ore, Farum Lillevang, Vestskoven om bl.a. opmærkning af ridestier, opkapning af generende grene og udpegning af de vigtigste strækninger for Naturstyrelsens udlæg af materiale, til forbedring af ridestierne. Samarbejdet fortsættes. Vi er åbne for flere og andre former for samarbejde om vedligeholdelse af ridestierne

- b) Forslag om ændrer sti typer og deling af stierne mellem ryttere og mountainbikere.

NST svar: Naturstyrelsen har flere steder bl.a. i Hareskovene både afmærkede MTB-spor og afmærkede ridestier. De to typer stier er forskellige selvom de stedvis kan ligne hinanden. MTB-folket har på en række steder og strækninger renoveret MTB-sporet til et smalt spor med grus og lave broer over våde partier specielt med fokus på MTB-kørsel. Sådan et MTB-spor vil tage stor skade af ridning, så det taler imod fælles spor. Omvendt er cykelkørsel (herunder MTB) jo tilladt på alle stier – herunder ridestier - men vi henstiller til MTB-kørerne at lade være med at bruge ridestierne for at undgå at genere rytterne.

Andre steder bl.a., i Ganløse Eged er der hverken afmærkede ride- eller MTB-spor, og der benytter ryttere og MTB-kørere i nogen grad de samme ruter. Den løsning fungerer i praksis, men giver også problemer brugerne imellem, da det kræver gensidig hensyntagen. Når det trods alt fungerer skyldes det antageligt at antallet af brugere er på et lavere niveau end f.eks. i Hareskovene.

- c) Oplæg til at få stikortene ind digitalt og distribueret via app.

NST svar: Ridestierne ligger pt. som pdf, hvor man samtidigt med at man henter kortet ned, får de lokale ride regler.

<http://naturstyrelsen.dk/publikationer/andre-foldere/ridning-i-skoven/>.

Naturstyrelsen arbejder pt. med en app, hvor de stier, der ligger i "udinaturen" vil fremgå. Den kommer til at kunne blive hentet via udinaturen.dk.

- d) Opfordring til at der forsat kan rides også i stillezonerne.

NST svar: se indledning

8. Caretaker

- a) Forslag om at NST strategier fremgår af driftsplanerne.

NST svar: NST vil arbejde for, at strategierne er nemmere at finde på hjemmesiden, og at det tydeligt fremgår af driftsplanen, at arealdriften i høj grad styres via disse strategier.

- b) Caretakerne undrer sig over de nye Pas-på kort retningslinjer for grævlinge, som de anser for en forringelse.

NST svar: Naturstyrelsen har gjort en større indsats for grævlinge end lovmæssigt krævet, og vi mener ikke at de nye retningslinjer er udtryk for en anden kurs. Vi vil fortsat passe godt på grævlingen som art. Beskyttelsen af grævlingegrave har gennem en længere årrække været håndhævet via – bl.a. brug af pas-på kortet. Netop gennem registreringen af grævlingegrave har vi opdaget, at vi trods en relativt intensiv drift i nogle af skovene har en ret stor bestand af grævlinge. Da beskyttelse af grævlingegrave ikke er et særskilt mål for driften, har Naturstyrelsen besluttet, at beskyttelsen af grævlinge som populationen skal ske ved at udlægge større zoner omkring udvalgte større komplekser i hver skov, hvor der forekommer flere gravkomplekser (helt op til 10 ha i en skov). Ligeledes har vi udlagt større zoner omkring enkeltgrave, hvis der er tale om nyindvandring til skoven.

Samlet vurderer Naturstyrelsen, at grævlingene som population har en god beskyttelse med den nuværende procedure, men anerkender også at der kan være enkelte grævlinger udenfor de særlige beskyttelsesområder, som kan blive påvirket negativt af driften.

Naturstyrelsen er enig i, at vurderingen af, hvilke grave eller komplekser der bør have udvidet beskyttelse må være baseret på en vurdering af boets betydning for den lokale bestand. I dette arbejde er det en stor hjælp, at lokale ildsjæle hjælper med indsamling og vurdering af data om den aktuelle grævlingebestand.

- c) Opfordring til at udlægge urørt skov ved grævlingegrave.

NST svar: Som det forklares i indledningen vil der blive arbejdet med en revision af Naturskovsstrategien i forbindelse med det Nationale Skovprogram herunder urørt skov. En af de mange faktorer der tages med ved overvejelsen om udlægning af ny urørt skov er artsbeskyttelse, herunder også af grævling.

9. Dansk Land- og Strandjagt

- a) Flere stier, infotavler, øget plejeindsats samt fri adgang på alle styrelsens arealer.

NST svar: Der er i Naturstyrelsens skove skilte ved adgangsvejene til skovene. Nogle er blot mindre piktogrammer og andre er reelle

informationstavler. Naturstyrelsen har ikke planer om at opsætte yderligere information som skilte, men vil løbende arbejde for at forbedre informationen digitalt, f.eks. på hjemmesiden: nst.dk

- b) Flere hegnede hundeskove.

NST svar: Naturstyrelsen vurderer løbende behovet for hundeskove og udbygger netværket, når det vurderes at være behov herfor – og der kan skaffes bevilling til etablering og drift.

- c) Forslag om at undlade at udbyde jagten på statens arealer i licitation.

NST svar: Naturstyrelsen er forpligtet til jf. finansloven til selv at levere økonomi til driften af styrelsens arealer og herunder også til mindre naturgenopretningsprojekter. Udleje af jagt indgår derfor som én af mange indtægtskilder. Når en lejer skal findes, foreskriver gældende regler, at det skal ske ved udbud – både for at opnå markedsprisen, men også for ikke at favorisere nogen borgere fremfor andre.

- d) Forslag om at involverer lokale jagtforeninger i jagterne på statens arealer.

NST svar: Naturstyrelsen involverer i høj grad de lokale jagtforeninger i jagterne. Når der i de skove, hvor jagten ikke udlejes, afholdes repræsentationsjagter, kommer en meget stor del af gæsterne fra de lokale jagtforeninger og foreningerne stiller også med hjælpere til de ungjægerjagter, som afholdes på styrelsens arealer.

- e) Forslag om, at stille arealer til rådighed, for flugtskydning.

NST svar: Iflg. jægerforbundets hjemmeside er der 18 flugtskydningsbaner inden for deres kreds 7, hvilket bl.a. dækker Naturstyrelsen Østsjællands område. Det er Naturstyrelsens vurdering, at der ud fra en samlet afvejning ikke er områder der egner sig til udlægning til flugtskydning.

- f) Forslag om, at nedbringe antallet af vilde katte.

NST svar: Dette er ikke et emne som høre under driftsplanlægningen, men som er omfattet af følgende lovgivning: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=57583>

- g) Tydelig angivelse af vandløb, gerne ved skovens indgang, for at lette fiskeri. Yderligere er der et ønske om udsættelse af fiskeyngel.
NST svar: Generelt arbejder Naturstyrelsen hen imod færre fysiske skilte/foldere og en større grad af digital information; navnlig ved

brug af styrelsens hjemmeside. De steder hvor der er fri fiskeri fremgår det af hjemmesiden udinaturen.dk. Her er overvejende tale om søer. Yderligere fremgår vandløb også af denne hjemmeside. Ønsket om udsætning af fiskeyngel vil blive behandlet fra sag til sag, og skal udover en ansøgning til Naturstyrelsen også sendes til Fiskeridirektoratet, som administrerer fiskeriloven. Også Fødevarerdirektoratet, som administrerer de veterinære regler, skal give sin accept. Udsætning af specielle arter kræver tilladelse fra Naturstyrelsen, som administrerer naturbeskyttelsesloven. Naturstyrelsen har for indværende ingen egne planer om udsætning af fiskeyngel på NST-Østsjællands arealer.

10. Anna Bodil Hald

- a) I opgørelsen af NST arealer syntes naturen ikke at være særligt prioriteret.

NST svar: Naturstyrelsen prioriterer natur og naturbeskyttelse højt, også i forbindelse med driftsplanlægningen. Under hver område er den lysåbne natur opgjort, og der er et omfattende skema med samtlige §3 arealer. Natura 2000 arealerne er opgjort i Natura 2000 planerne, og der henvises til disse i driftsplanerne.

- b) Skovudviklingstype tabel er ret ulæselig.

NST svar: Se indledning.

- c) Hvorfor er områderne med naturnær skovdrift ikke nævnt under andre områder end optimal produktion.

NST svar: Naturstyrelsen driver alle sine skovområder efter naturnære principper. Det medgives, at ordet optimal produktion kan misforstås. Her er tale om en optimal produktion af natur, friluftsoplevelser og vedmasse. Det er disse forhold, som tages med i overvejelserne ved driften af de arealer, som ikke er udlagt som f.eks. urørt skov eller græsningsskov.

- d) 1-6 ha skovgræsning er et sporadisk mål i de gamle skove.

NST svar: Der bliver også lavet et større græsningsskoves projekt i Lystrup Skov, og så er der flere steder hvor de 1-6 ha bliver lavet. I alt kommer vi over 100 ha med græsningsskov.

- e) Det er bekymrende at Naturstyrelsen mest ser skovtyper som træer. Ved Naturstyrelsen hvor morbundsområderne er?

NST svar: Det er korrekt at Naturstyrelsen definerer fremtidsmålene for skovarealerne, som ikke er §3 arealer, ud fra de skovudviklingstyper, som er målet for disse. Dette er dog ikke det samme som at der ikke tages hensyn til floraen, som er knyttet til

træerne, der står over denne. Disse hensyn fremgår af Naturstyrelsens økologiske retningslinjer. Bl.a. bliver der kun kørt på faste kørespor, hvilket vil sige at der er 80 af arealet det ikke køres på. Indenfor Natura 2000 områderne er morbundsområderne identificeret, men da det ikke lovmæssigt er en naturtype, der ligger inden for §3 beskyttelsen, er den ikke identificeret uden for Natura 2000 områderne.

- f) Hvor mange m³ er det, der efterlades efter stormene i 2013, og er det ekstra m³? Er der overhoved en opgørelse af mængden af dødt ved?

NST svar: Dødt ved opgøres i den landsdækkende skovstatistik ved hjælp af nogle tusinde stikprøver. Niveaue for dødt ved lå på omkring 5 m³ pr ha i seneste skovstatistik.

Det niveau ønskes i statsskovene hævet, og derfor er der indført retningslinjer bl.a. om urørt skov, om bevaring af døde træer, om bevaring af 5 livstræer pr ha, samt retningslinjer om at spredt stormfældet træ skal efterlades i skoven som dødt ved til naturlig nedbrydning. Der findes ikke opgørelser over mængden af dødt ved ud over den, som foretages i skovstatistikken, og mængden efter stormene afhænger helt af de lokale forhold og hvor meget stormen væltede. Det, der væltede, er ekstra m³ og ikke noget der bliver modregnet andet steds.

- g) Der bør være en konkret plan for plejen af de terrestriske områder.

NST svar: Naturstyrelsen er meget opmærksomme på også at pleje de terrestriske naturtyper så godt som de ydre rammer tillader os.

Der ligger et bilag

<http://naturstyrelsen.dk/media/nst/11160073/naturplejeark.pdf>

hvor samtlige §3 arealer og slettearealer på enheden vurderes; og der gives et mål for den fremtidige drift samt den fremtidige plejeform.

- h) NST bør have biologiske registreringer for at kunne vurdere plejen og lave planerne for de lysåbne naturområder. Og der bør vælges forpagter efter bedst mulig natur pleje i stedet for bedst mulig pris.

NST svar: Naturstyrelsen har prioriteret at have god registrering for de områder, der ligger inden for Natura 2000 området. De øvrige lysåbne naturarealer vil vi meget gerne indgå i et frivilligt partnerskab om at højne niveauet for registreringerne.

Afgrænsningseffekt og kvalitet i naturplejemæssig forstand er selvfølgelig vigtige parametre ved valg af forpagter. Men vores økonomiske rammer er også af en sådan størrelse, at vi er nødt til at

også at tage hensyn til økonomien ved afgræsningen. Det er altså en afvejning af flere faktorer.

I praksis graduerer vi kravene til forpagtere. På områder med lavt naturindhold og lavt naturpotentiale, fx større dele af de lysåbne arealer i Vestskoven, vejer økonomien og andre praktiske forhold tungt. På områder med højt naturindhold, fx de lysåbne arealer i Øvre Mølleådal, vejer naturplejekravene klart tungest.

- i) Hvordan vil NST konkret sikre overdrevet ved Åsen vest for Småsørene.

NST svar: Vi har aktuelle planer om at lade den afgræsse ved en udvidelse af den eksisterende hegning i Småsøerne. Det er en del af de aktioner, vi har søgt om tilskud til i et måske kommende LIFE projekt, "LIFE-rigkilde". Projektet er udarbejdet og sendt til EU. Hvis det går igennem, forventer vi at kunne etablere hegnsudvidelsen sensommer/ efterår 2015. Forpagter vil antagelig blive den samme, som græsser nu, med fortrinsvis Galloway-køer og græsning det meste af året; men i første omgang ikke egentlig vintergræsning.

Pt slår vi en gang om året træagtig opvækst uden at fjerne det (i år, 2014, har vi dog ikke nået det p.gr. af meget ekstraarbejde med bjørneklo på Flyvestationen)

- j) Ønske om at begrænse rådyrene ved Nyvang Skov af hensyn til Foldfrø, ved at stoppe gødskning på de omkringliggende marker.

NST svar: Det ligger Naturstyrelsen meget på sinde at passe på Foldfrø. Vi har dog ikke mulighed for at styre gødskningen af de omkringliggende arealer, der ligger uden for Naturstyrelsens areal. Vi vil dog meget gerne indgå i et samarbejde omkring en mere direkte beskyttelse af Foldfrø.

- k) Bedre registrering af gravhøjenes flora og pleje af disse.

NST svar: Som skrevet i svar h) er prioriteringen pt. Natura 2000 områderne, angående registreringer.

- l) Ærgerligt at NST kun ser friluftsliv som faciliteter og anlæg.

NST svar: Naturstyrelsen har stor fokus på naturoplevelsen som en ramme for et godt friluftsliv, det værende sig både de mere facilitetskrævende aktiviteter, som de mere stille aktiviteter. Det er med dette fokus for øje at den nye friluftszonering er udarbejdet.

- m) Ønske om et forbud mod kraftige pandelamper.

NST svar: Færdselslovens § 33, stk. 1. fastsætter, at cykler skal være udstyret med lygter i lygtetændingstiden, og at lygterne skal

holdes tændt (færdselslovens § 2, nr. 11). Lygterne skal være fast påmonteret, fx v.h.j.a. en clips, og opfylde kravene i Trafikstyrelsens bekendtgørelse. Lygten må ikke jf. færdselslovens § 33, stk. 6. anvendes således, at andre førere blændes.

Skarpe lygter på fx 4000 lumen må ikke sidde på cyklen som den faste lygte. For anvendelse af andre lygter på cyklen er der ingen specifikke regler. Derfor kan lygten med 4000 lumen godt lovligt sidde på en hjelm

For enhver færdsel gælder dog altid færdselslovens regler:

§ 3. Trafikanter skal optræde hensynsfuldt og udvise agtpågivenhed, så der ikke opstår fare eller forvoldes skade eller ulempe for andre, og således at færdslen ikke unødigt hindres eller forstyrres. Der skal også vises hensyn over for dem, der bor eller opholder sig ved vejen.

Stk. 2. Særligt hensyn skal vises over for børn, skolepatruljer, ældre mennesker samt personer, der ifølge særligt af justitsministeren fastsat kendetegn eller i øvrigt, efter hvad der fremgår af omstændighederne, lider af svækket syn eller hørelse eller anden legemlig mangel eller sygdom, som er til ulempe for dem i færdslen.

Overtrædelse af færdselslovens regler kan anmeldes til politiet.

Naturstyrelsen ser ingen begrundelse for, at det er nødvendigt at forbyde brug af pandelamper på Naturstyrelsens arealer.

- n) Ændring af skovloven så mountainbikere kun må færdes på de udlagte stier.

NST svar: Adgangsbestemmelserne i skovene og det åbne land – og herunder reglerne for cykling - er fastsat i Naturbeskyttelsesloven; og det er derfor ikke en problemstilling, som hører hjemme i en driftsplanrevision.

- o) Ønske om større stilleskove med l. Hareskov og Egebjergene

NST svar: Se indledning

11. Dansk Ride forbund distrikt 1.

- a) Mulighed for stævner i stillezoner. Især Hareskoven og Jonstrup Vang?

NST svar: Se indledning.

- b) Forslag om at dele stier mellem ryttere og mountainbikere.

NST svar: Naturstyrelsen har flere steder bl.a. i Hareskovene både afmærkede MTB-spor og afmærkede ridestier. De to typer stier er forskellige selvom de stedvis kan ligne hinanden. MTB-folket har på en række steder og strækninger renoveret MTB-sporet til et smalt spor med grus og lave broer over våde partier specielt med fokus på MTB-kørsel. Sådant et MTB-spor vil tage stor skade af ridning, så det taler imod fælles spor. Omvendt er cykelkørsel (herunder MTB) jo tilladt på alle stier – herunder ridestier - men vi henstiller til MTB-kørerne at lade være med at bruge ridestierne for at undgå at genere rytterne.

Andre steder bl.a., i Ganløse Eged er der hverken afmærkede ride- eller MTB-spor, og der benytter ryttere og MTB-kørere i nogen grad de samme ruter. Den løsning fungerer i praksis, men giver også problemer brugerne imellem, da det kræver gensidig hensyntagen. Når det trods alt fungerer skyldes det antageligt at antallet af brugere er på et lavere niveau end f.eks. i Hareskovene.

- c) Øget brug af malede piktogrammer for at fremme kommunikation mellem cyklere og ridende.

NST svar: Naturstyrelsen er enig i, at ridestier og MTB-ruter skal være så tydeligt afmærket, at brugerne nemt kan følge stien. Omvendt skal markeringen ikke dominere skovoplevelsen for andre brugere, så den skal være passende diskret. NST samarbejder med ryttere til både hest og på cykel om markering af deres ruter med malede signatur (hestesko eller prik) og forventer at et øget samarbejde vil forbedre forholdene for alle brugere.

- d) Ridning også i stillezonerne.

NST svar: Se indledning

12. DOF Nordsjælland

- a) Litra 130 og 131. Her er der konstateret græsslåning i foldfrø blomstringstidspunkt jul.-aug.

NST svar: Vi er meget opmærksomme på foldfrø og har gennem en årrække gjort meget for at passe på og pleje bestanden af foldfrø i samarbejde med botanikere fra amt og kommune. Det må være rabatslåning (foldfrøene vokser bl.a. i rabatten på Nyvangsvej) der hentydes til. Der har ikke været slået, hvor der var blomstrende foldfrø. De senere år har der ikke været planter i rabatten, og derfor har den været slået uden problemer. Hvis der er oplysninger om yderligere voksesteder inden for Naturstyrelsens område, er vi meget interesseret i at høre om dette.

- b) Litra 124 og 125. Er her tilladelse til jagt i privat regi?
- c) *NST svar: Nej her er ikke tilladelse til privat jagt. Vi vil meget gerne høre om jeres observationer.*
- d) Stendiger er flere steder ramt af slid fra MTB ryttere.
NST svar: Tak for at gøre os opmærksomme på problemstillingen. Naturstyrelsen vil se på hvilke muligheder der er for at undgå dette problem fremadrettet. De stendiger der er prioriteret til at blive gensat i forbindelse med driftsplanen vil komme til at fremstå så de ikke indbyder til cykling, men vi er bevidst om, at der skal gøres noget andet ved de øvrige stendiger.
- e) Undlad hugst i yngletiden fra 1/3 – 1/9
NST svar: NST og DOF samarbejder på landsplan om at forbedre og systematisere videnflow om de mest sårbare fugles redesteder, så de hurtigt kan indgå i vores "Pas-På-Kort" og dermed øge muligheden for at passe bedst mulig på naturen. Dermed bliver der et øget fokus på at passe på bl.a. redesteder. Der er dog ingen planer om totalt stop for aktiviteter i de nævnte 6 måneder.
- f) Alle entreprenører der arbejder på enheden skal have gennemgået "Maskinfærdsel på naturnære arealer".
NST svar: Det er et klart krav, som fremgår af udbuddene via driftscenteret, at dem, der laver skovning/udkørsel, skal have uddannelsen. Maskinerne må i øvrigt kun færdes på spor og veje jævnfør gældende retningslinjer. Mindre opgaver kan udføres af folk uden denne uddannelse; men de vil blive instrueret grunddigt af Naturstyrelsen før arbejdet iværksættes.
- g) Kvasbunker skal have lov at ligge til efter 1/9 af hensyn til bl.a. Rødrygget Tornskade.
NST svar: Naturstyrelsen tager hensyn til alle de af Naturstyrelsen kendte forekomster af Rødrygget Tornskade og en række andre sårbare arter. Hvor disse er kendt, er de registreret på vores "Pas-På-Kort". Kvasbunker med kendt forekomst af fx tornskader, bliver ikke berørt af flisning før efter endt yngleperiode. NST og DOF samarbejder på landsplan om at forbedre og systematisere videnflow om de mest sårbare fugles redesteder, så de hurtigt kan indgå i vores "Pas-På-Kort" og dermed øge muligheden for at passe bedst mulig på naturen.
- h) Flere bænke i skoven med god udsigt.

NST svar: Med udlægningen af friluftszoner er det blevet gjort klart, hvor Naturstyrelsen vil prioritere større faciliteter i den kommende planperiode. Det omfatter dog ikke mindre faciliteter som en enkel bænk. Hvis der er konkrete ønsker kan de sendes til enheden på osj@nst.dk, og her tages med i den daglige drift. Den generelle holdning er dog, at vi går mod færre faciliteter, som til gengæld holdes i en bedre kvalitet.

- h) Udvidelse af stillezonen for Krogenlund og Uggeløse Skov

NST svar: Se indledning.

- i) Ønske om yderligere udvidelse af Bøllemosen.

NST svar: Den nuværende kote er valgt for forsat at sikre afvanding fra grusgraven nord for Slangstrupvejen og for at grusvejen NV for grøften ikke bliver oversvømmet. Så længe der er en afvandings forpligtigelse i forhold til grusgraven, kan der ikke arbejdes videre med det ellers gode forslag. Når grusgravningen er slut, kan projektet genovervejes.

- j) Udvidelse af stillezonen ved Klevads Mose

NST svar: Se indledning.

- k) Ny sti mellem Ålekærvej og Skovfogedvej.

NST svar: Nej, styrelsen vil ikke anlægge en ny sti på det sted. Strækket mellem P-pladsen ved Ålekærvej og Skovfogedvej er gennemskåret af adskillige vådbundsområder, hvorfor en ny skovvej ville være yderst bekostelig at anlægge. Der findes i dag forbindelse via en trampesti. Vi kan arbejde på at gøre denne lettere tilgængelig gennem mindre opkapninger. Endvidere vurderes biltrafikken på Bregnerød Skovvej ikke at være særlig voldsom.

- l) Stillezone i sydlige Ravnsholt.

NST svar: Se indledning.

- m) Udvidelse af stillezone i Tokkekøb Hegn

NST svar: Se indledning.

- n) Renovering af bredden langs Bastrup Sø

NST svar: Tak for forslaget; Naturstyrelsen vil imidlertid ikke arbejde videre med det pt. – primært af ressourcemæssige grunde.

- o) Flytte stævne til september

NST svar: Naturstyrelsen er enig i at tidspunktet ikke er optimalt i relation til yngleperioden. Omvendt vurderer styrelsen også, at forstyrrelsen trods alt er så begrænset, at styrelsen forsat vil imødekomme arrangørens ønske om afholdelse i juni måned. Det skyldes bl.a. at det er et stort ønske for sportsudøverne og passer ind i andre arrangementer.

- p) Arbejd for en sti hele vejen langs Bastrup Sø.

NST svar: Det er en kommunal opgave at planlægge og gennemføre stiprojekter i det åbne land; når det ikke udelukkende vedrører Naturstyrelsens arealer. Og da Naturstyrelsens areal her ligger for tæt ved bredden kan stien ikke ligge her, og dermed overgår det til en kommunal opgave.

13. Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse Ingen forslag.

14. Dansk Kano og Kajak Forbund (DKF)

- a) Er det rigtigt forstået, at klubbernes broer er undtaget for en kommende leje, ligesom kommunale broer?

NST svar: Ja, det er udelukkende private broer, hvor tilladelsen er givet til ejeren og dennes husstand, der omfattes.

- b) En klar definition af ”voldsom vækst af vandpest”

NST svar: Voldsom vækst dækker over situationen, hvor udbredelsen af vandpest forhindrer sejlads med fx sejlbåde og motorbåde.

- c) Hvordan fordeles rydningsopgaver af lavt hængende træer mellem Naturstyrelsen og kommunen?

NST svar: Lavt hængende træer og grene over vandløb er en opgave for vandløbsejeren. Hvis der tænkes på Fiskebæk Å er det kommunens opgave.

15. Friluftsrådet

- a) Forslag om nye badebroer som er handicap venlig.

NST svar: Naturstyrelsen har ikke selv opført broer i hverken Farum Sø eller Furesøen, og der er heller ikke i planperioden planlagt etablering af broer. Naturstyrelsen har tidligere godkendt etablering af en handicapkran på betonbro tilhørende Baadfarten, umiddelbart syd for Furesøbad. Tilladelsen blev givet til Dansk Handicap Forbunds egen lystfiskerklub, Handifisk. Foruden kranen fik Handifisk tilladelse til at sejle med en motorbåd, hvori der var

monteret et kørestolsbeslag. Naturstyrelsen er ikke bekendt med om brug af faciliteten kræver medlemskab af Handifisk.

b) Flere skovlegepladser

NST svar: Med udligningen af friluftszoneringen er det blevet gjort klart, hvor Naturstyrelsen vil prioritere større faciliteter i den kommende planperiode. Hvis der er konkrete ønsker til placering af nye skovlegepladser, kan de sendes til enheden på osj@nst.dk, til nærmere sagsbehandling. Den generelle holdning er dog at vi går mod færre faciliteter, som til gengæld holdes i en bedre kvalitet. Evt. nye legepladser bør ligge inde for de udlagte facilitetszoner. Etablering af skovlegepladser kræver etableringsudgiften og ressourcer til vedligeholdelse. Pt. har Naturstyrelsen ikke ressourcer til dette, så nye pladser vil kræve ekstern finansiering af etablering og vedligeholdelse.

c) Nye faciliteter til overnatning og isætningspladser for kano og kajakroere.

NST svar: Med udligningen af friluftszoneringen er det blevet gjort klart, hvor Naturstyrelsen vil prioritere større faciliteter i den kommende planperiode. Hvis der er konkrete ønsker til placering af nye isætningspladser eller overnatningspladser, kan de sendes til enheden på osj@nst.dk, til nærmere sagsbehandling. Den generelle holdning er dog at vi går mod færre faciliteter, som til gengæld holdes i en bedre kvalitet. Etablering af sådanne faciliteter kræver etableringsudgiften og ressourcer til vedligeholdelse. Pt. har Naturstyrelsen ikke ressourcer til dette, så nye faciliteter vil kræve ekstern finansiering af etablering og vedligeholdelse.

d) Vil de gamle tipvognsspor blive bevaret farbare efter vådbundsprojektet i Sønderskoven?

NST svar: Ja det vil forsat være farbart.

e) Modstand mod at udpege Ganløse Eget til stillezone på trods af at der ikke sker indskrænkning af den nuværende brug.

NST svar: Se indledning.

f) Stor Hareskov bør overgå til friluft/facilitetszone

NST svar: Se indledning.

16. DN Fredensborg

a) Ønske om brug af rødgran som indblandingsart i Kirkelte Hegn og Tokkekøb Hegn i stedet for douglas og lærk.

NST svar: Ændringen af Skovudviklingstype (SUT) 11 til 13, vil medføre følgende ændringer:

(SUT 11) BØG

Bøg: 70 – 80%.

Eg, ask og ær, fuglekirsebær: 20 – 30%.

Nåletræ: Op til 10%.

(SUT 13) BØG med Douglas og Lærk

Bøg: 40 – 60%.

Ær: Op til 20%.

Douglasgran (dgr), lærk og rødgran (rgr): Samlet 20 – 40%.

Ledsagearter (ær, spidsløn, birk, skovfyr, eg, røn): Samlet ca. 10%.

Dette giver mulighed for bl.a. at have en større andel af rgr fremover i forhold til den tidligere udlagte SUT. I praksis vil nåletræsindblandingen især komme via selvsåning og dermed ikke mindst rødgran, da denne er godt repræsenteret på nuværende tidspunkt. Ved indplantning af nåletræarter, vil der langt oftest blive brugt en blanding, hvor der er ¼ dgr og ¾ rgr. Altså vil der fortsat være en stor andel rgr i Tokkekøb Hegn, men der undlades ikke brug af de øvrige nåletræarter.

17. Roskilde Kommune

a) Ønske om at Hedebostien fremgår at driftsplanen

NST svar: Naturstyrelsen har et landsdækkende koncept for udformningen af driftsplanerne. Her har vi ikke valgt at vise stiforløb i kortene, men vi vil meget gerne nævne Hedebostien i statusdelen for friluftsliv. I øvrigt har Naturstyrelsen prioriteret det højt, at lægge areal til stien.

b) Ønske om oplysning til skovgæster om jagt, og undersøgelse af skovgæsters holdning til jagt i statsskovene.

NST svar: Der er lige kommet følgende undersøgelse angående folks holdning til jagt. <http://www.positivskydning.dk/wp-content/uploads/2014/09/holdning-til-jagt.pdf>

Naturstyrelsen følger med i denne slags undersøgelser, for at kunne lave jagtuddannede mest skånsomt i forhold til de øvrige brugere af skovene. Naturstyrelsen har besluttet ikke at skilte i forbindelse med jagter på Naturstyrelsens arealer, men at give instruks til jæger om at informere øvrige brugere, når de mødes i skoven.

c) Ønske om at biodiversiteten i Ramsøen beskrives tydeligere i driftsplanen.

NST svar: Store dele af biodiversiteten for Ramsøen er godt beskrevet i Natura2000 planerne. For ikke at vedligeholde data to steder er det valgt blot at henvise til disse fra driftsplanerne. Der arbejdes dog på en udvidelse af beskrivelsen, således at naturplejebestand og naturværdien for de enkelte arealer fremhæves og indgår som et særskilt korttema.

- d) Roskilde kommune deler gerne sin viden om bilag-3 arter med Naturstyrelsen, og ønsker at disse arter fremgår tydeligere af driftsplanen.

NST svar: Naturstyrelsen vil meget gerne dele viden med Roskilde Kommune for at hjælpes med at sikre en så god naturpleje som muligt. Omfanget af beskrivelse er udtryk for en landsdækkende prioritering af et generelt niveau for omfanget af driftsplanernes størrelse. Dermed ikke sagt at vi ikke prioritere beskyttelsen, blot at beskrivelsen er lidt kortere end, der kunne ønskes.

- e) Generelt savner Roskilde kommune fokus på naturpleje i driftsplanen.

NST svar: Naturstyrelsen har et klart fokus på naturplejen, især for naturområder som Ramsøen. Vi medgiver, at det kunne beskrives bedre i driftsplanerne, men det er som ovenfor nævnt, et udtryk for en landsdækkende prioritering af et generelt niveau for omfanget af driftsplanernes størrelse.

18. Nils Juhl Madsen

- a) Ønske om brug af rødgran som indblandingsart i Kirkelte Hegn og Tokkekøb Hegn i stedet for douglas og lærk.

NST svar: Ændringen af Skovudviklingstype (SUT) 11 til 13, vil medføre følgende ændringer:

(SUT 11) BØG

Bøg: 70 – 80%.

Eg, ask og ær, fuglekirsebær: 20 – 30%.

Nåletræ: Op til 10%.

(SUT 13) BØG med Douglas og Lærk

Bøg: 40 – 60%.

Ær: Op til 20%.

Douglasgran (dgr), lærk og rødgran (rgr): Samlet 20 – 40%.

Ledsagearter (ær, spidsløn, birk, skovfyr, eg, røn): Samlet ca. 10%.

Dette giver mulighed for bl.a. at have en større andel af rgr fremover i forhold til den tidligere udlagte SUT. I praksis vil nåletræsindblandingen især komme via selvsåning og dermed ikke

mindst rødgran, da denne er godt repræsenteret på nuværende tidspunkt. Ved indplantning af nåletræarter, vil der langt oftest blive brugt en blanding hvor der er $\frac{1}{4}$ dgr og $\frac{3}{4}$ rgr. Altså vil der forsat være en stor andel rgr i Tokkekøb Hegn, men der undlades ikke brug af de øvrige nåletræarter.

Proces

Efter udsendelse af dette høringsnotat vil der blive arbejdet med tilretning i forhold til det besluttede. Da der er mange driftsplaner i proces samtidigt, forventes det endelige produkt at blive tilgængeligt på hjemmesiden først i 2015. (<http://naturstyrelsen.dk/80526>)